

הוגים על מדינה שבדרך

לימוד כט' בנובמבר מתקיים ברחבי הארץ כפעילות המוצעת על ידי עמותת 70 פנים
לציונות, המכון למורשת בן-גוריון ומרכז מורשת מנחם בגין.
אנו מאחלים למשתתפים לימוד פורה, מעניין ומהנה.

מנחם בגין

ראש הממשלה השישי של מדינת ישראל. הוביל את המאבק בבריטים כמפקד הארגון הצבאי הלאומי (אצ"ל). לאחר קום המדינה היה ממייסדי תנועת החרות ונבחר מטעמה לכנסת.

ריקודים עם היוזע דבר קבלת ההחלטה

הערב מלאה שנה לאותו מושב-ליל של האו"ם, שבו נתקבלה החלטה המכרת בזכותו של העם העברי לעצמאות בארצו. החלטה זו לא באה כחסד לאומים. היה זה פרי של מלחמת-שחרור ארוכה, של קרבן עילאי ושל מאמצים על-אנושיים, שהכריחו את הבריטים להוציא את בעית ארץ-ישראל מתוך הפינות האפלות של משרד-המושבות, ולהביאה לפני בית-דין של אומות העולם. מלחמת-שחרור זו, היא שכפתה את בריטניה להוציא את צבאותיה מארץ-ישראל המערבית ולוותר על שלטונה בחלק זה של ארצנו.

בשעת הויכוחים בעצרת האו"ם הטעימו נציגי ארצות הברית ונציגי ססס"ר [ברית המועצות] בהצהרותיהם: "מאורעות הדמים" בא"י הוכיחו שאי-אפשר עוד להשתמט ממתן פתרון לבעית א"י. קרבנותינו ועמלנו לא היו איפוא לשוא. העלינו את עמנו מן האפלה אל דרכי-המלך של ההיסטוריה.

ההחלטה מיום כ"ט בנובמבר לא עשתה משפט-צדקה מלא לעם ישראל, אשר ארץ-מכורות, בדומה לארצו של כל עם אחר, הריהי יחידה היסטורית, גיאוגרפית וכלכלית, שבהכרח אין ביתורה אלא מעשה מלאכותי וזמני. עם זאת, נכללה בה בהחלטה זו הכרה בינלאומית בשאיפותיו ההיסטוריות של עמנו, לא רק לשוב לארץ-מולדתו, אלא גם להיות בארצו אומה חופשית. היה זה מפנה מהפכני בתולדותינו. דם. עמל ודמע, היו הבסיס למהפכה זו. [...]

אנו, אנשי תנועת החירות, ברצוננו להצהיר כאן דברים ברורים: מולדתנו היא יחידה בפני עצמה, ואין לך חוק בינלאומי שיוכל להצדיק את נוכחותם של גודי פולשים בארץ שאינה ארצם.

אנו ראויים שינתן לנו סיכוי להפוך את המדבר לגן פורח בשבילנו באותה ארץ-ישראל, בארץ-ישראל משני עברי הירדן, שם יהיה באמת מקום בשביל מיליוני שבי-מולדת עברים בצד האוכלוסיה הערבית המקומית: כי בארץ ישראל כזו יש מקום ל"רשות עמק הירדן", לכוח חשמלי, וראשית כל - לשלום.

לא ויתרנו על התקווה שהעולם יבין את צדקת תביעתנו למולדתנו כולה, זוכרים אנו מה קשה היה להניע בני-אדם להבין את צדקת תביעתנו לעצמאות. כיום ברור לעולם כולו: מדינת ישראל הריהי ממשות, וגם ממשות צודקת. יבוא יום והעולם כולו יבין שהמדינה והמולדת ההיסטורית של עמנו בשלמותה הריהי אחת ובלתי ניתנת לחלוקה.

מתוך: נאומו של מנחם בגין ב-29 בנובמבר 1948, באסיפת המונים בניו יורק.

1. מה עמדתו של מנחם בגין כלפי החלטת האו"ם (בגין מביע תמיכה/התנגדות), מדוע?
2. מהו החזון הציוני שמנחם בגין מציג?
3. מהי משמעות דבריו לגבי המדינה היהודית?
4. מה דעתכם על עמדה זו?

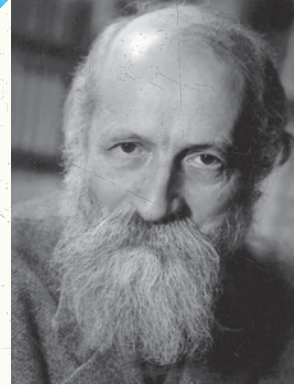
הציונות היא אך צורה מאוחרת של עובדה ראשונית בתולדות האדם [...]. מסורת זו היתה מכרעת לתולדות האדם והעמידה את העם החדש בפני תפקיד, שיוכל היה לבצע רק בתורת עם, היינו לכוון בכנוען חברה "צודקת" למופת. [...]

פעם היה הכוח הפרודוקטיבי של עם ישראל בארץ זו כוח קולקטיבי במובן הנעלה ביותר. כיום אפשר לומר דברים אלו על הכוח הפרודוקטיבי שהתחילו היהודים השבים לגלות בארץ. זהו הכוח הפרודוקטיבי של ציבור המוכן להגשמת שיתופיות אמיתית. ומבחינה זו חשוב לעתיד האנושות. האנושות מעוניינת באופן יסודי בקיום עם ישראל שהוא חיוני ופרודוקטיבי, כזה שיוכל לגדול רק מתוך העידוד הנובע מן הקשר המיוחד במינו בין עם זה ובין ארץ זו. תולדות העקרון הזה הן הציונות. פירושה - ריכוז הכוחות הלאומיים הראויים לחידוש כוחם הפרודוקטיבי. עקרון זה מוליך לשלוש תביעות הציונות שאין לצמצמן: ראשית, חופש לקנות אדמה במידה מספקת לחולל את חידוש הקשר עם צורת הייצור הראשונית, שממנה הורחק עם ישראל מאות שנים, ושבלעדיה לא תיתכן פרודוקטיביות רוחנית וסוציאלית מקורית. שנית, זרם גדול מתמיד של מתיישבים, בייחוד של נוער המבקש להתיישב כאן, כדי לחזק, להאדיר ולהחיות בלי הפסק את עבודת הקימום ולשמרה מסכנות הקפאון, ההתבדלות וצורות ההתנוונות הסוציאלית, המסכנות ביחוד את הקולוניאליזם בלאוואנט. שלישית, הגדרה עצמית לציבור היהודי בנוגע לאורח חייו ולצורת מוסדותיו, והבטחת התפתחותו כציבור, בלי שום מניעות. [...] ואשר לתביעות האוטונומיה, הרי לדעת רוב העם היהודי כיום אינה צריכה להולך בהכרח לתביעת "מדינה יהודית" או "רוב יהודי". אנו צריכים בשביל ארץ זו יהודים רבים ככל שתוכל לקלוט מבחינה כלכלית, אבל לא כדי לכוון רוב כנגד מיעוט. אנו צריכים אותם מפני שיש צורך בכוחות גדולים מאד כדי לבצע את המפעל שאין לו תקדים. אנו צריכים בשביל ארץ זו עדה מוצקת, נמרצת, אוטונומית. אבל לא כדי ששמה ייקרא על מדינה. [...] המצב החדש, והבעיה הכרוכה בכך, מחייבים פתרונות חדשים [...] האחריות המוטלת על המכניים פתרון לבעיית ארץ-ישראל חורגת מגבולות המזרח הקרוב ומגבולו היהדות. אם ימצא פתרון מוצלח, הרי יהיה זה צעד ראשון - אולי צעד חלוצי - לקראת צורה צודקת יותר של חיים בין עם לעם.

מתוך: עדות מרטין בובר - בפני ועדת החקירה האנגלו-אמריקנית מרץ-אפריל 1946.

1. מה ייעודה של התנועה הציונית?
2. מהו "המפעל שאין לו תקדים"?
3. מה הם התנאים ההכרחיים למימוש החזון הציוני? (מדינה עצמאית? ארץ-ישראל? כלכלה צודקת?)
4. כיצד קשורה עמדתו זו להחלטת האו"ם ב"ט בנובמבר?"
5. מה אחריותו של העם היהודי על פי תפישתו של בובר?

מרטין בובר

הוגה דעות וחוקר, ממייסדי האוניברסיטה העברית וממייסדי ברית שלום אשר פעלה עוד בראשית המאה העשרים לדו-קיום בין יהודים לערבים בארץ ישראל.

בובר משמאל, מעיד לפני ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית, ירושלים 1946

מפת חלוקת ארץ ישראל על פי החלטת האו"ם ב-כ"ט בנובמבר 1947

1. מהי חשיבות החלטת האו"ם ב-כ"ט בנובמבר לדעתכם?
2. מי הם השחקנים הראשיים- הגורמים העיקריים - בתהליך שהביא להחלטה על פי הסקירה המובאת כאן?
3. מהם לדעתכם המהלכים החשובים בתהליך? מי הוביל אותם?
4. אילו אירועים היו מרכזיים בהשפעה על התהליך - בקידומו ובעיכובו?
5. מהו הקשר בין האירועים השונים המוזכרים בסקירה לבין ההחלטה?
6. מהי משמעות החלטה לגבי מדינת ישראל היום?

סוף אוג' 1947
הוועדה מגישה הצעת רוב והצעת מיעוט לפתרון שאלת ארץ ישראל. הצעת המיעוט היא הקמת מדינה דו-לאומית פדרלית. הצעת הרוב היא חלוקת ארץ ישראל לשתי מדינות - יהודית וערבית.

נוב' 1947
דיונים על שאלת ארץ ישראל באו"ם. משלחת ציונית פועלת לאישור הצעה שתכלול הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל.

29.11.1947
עצרת האו"ם מצביעה לקבלת הצעה מעובדת על פי הצעת הרוב של ועדת אונסקו"פ: סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל; חלוקת הארץ לשתי מדינות שיקומה בה - מדינה יהודית ומדינה ערבית; שלטון בינלאומי בירושלים. כמו כן מכילה ההצעה הסדרים לתקופת הביניים עד הקמת המדינות (החלטה 181).

"המנדט של ארץ ישראל יסתיים בהקדם האפשרי ועל כל פנים לא יאוחר מאשר ב-1 באוגוסט, 1948 [...] שתי מדינות עצמאיות, ערבית ויהודית, ומשטר בינלאומי מיוחד לעיר ירושלים [...] יקומו בארץ ישראל מקץ חודשיים אחרי גמר הוצאות הכוחות הצבאיים של ממשלת המנדט."

בעד ההצעה הצביעו:

אוסטרליה, אוקראינה, אורוגוואי, איסלנד, אקוודור, ארצות הברית, בוליביה, בלארוס, בלגיה, ברזיל, ברית המועצות, גואטמלה, הרפובליקה הדומיניקנית, דנמרק, דרום אפריקה, האיטי, הולנד, ונצואלה, לוקסמבורג, ליבריה, נורבגיה, ניו זילנד, ניקרגואה, פולין, הפיליפינים, פנמה, פרגוואי, פרו, צ'כוסלובקיה, צרפת, קוסטה ריקה, קנדה, שבדיה.

נגד ההצעה הצביעו:

איראן, אפגניסטן, הודו, טורקיה, יוון, לבנון, מצרים, סוריה, עיראק, ערב הסעודית, פקיסטן, קובה, תימן. **נמנעו:**

ארגנטינה, אתיופיה, בריטניה, הונדורס, יוגוסלביה, מקסיקו, סין, צילה, אל סלוודור, קולומביה.

30.11.1947 פרוץ מלחמת העצמאות

14.5.1948 ה' באייר תש"ח - הכרזה על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל

אז מה קרה בכ"ט בנובמבר?

התרחשויות עיקריות בתהליך לקראת החלטת האו"ם ב-29 בנובמבר 1947:

1937
ועדת החקירה הממלכתית לחקר המאורעות בארץ ישראל בראשותו של הלורד פיל (ועדת פיל) מציעה לראשונה לחלק את ארץ ישראל לשתי מדינות - יהודית וערבית.

מאי 1939
ממשלת בריטניה מפרסמת מסמך (ספר לבן) רשמי בו היא נסוגה למעשה מהתחייבותה להקמת בית לאומי ליהודים בארץ ישראל. היהודים מתחילים במאבק נגד השלטון הבריטי.

ספט' 1939 פרוץ מלחמת העולם השנייה.

פבר' 1944 הכרזת המרד עד לגירוש הבריטים מארץ ישראל על ידי האצ"ל בראשות מנחם בגין.

1945 סיום מלחמת העולם השנייה. חידוש המאבק נגד השלטון הבריטי.

פבר' 1947 הבריטים מחליטים להחזיר את שאלת ארץ ישראל לאו"ם - המוסד הבינלאומי שאחראי על היחסים בין מדינות, שהוקם בסיום מלחמת העולם השנייה כתחליף לחבר הלאומים - ומבקשים עזרה ביישום המנדט עליה.

מאי 1947 האו"ם מקים וועדת חקירה מיוחדת לשאלת ארץ ישראל (UNSCOP - United Nations Special Committee on Palestine). בוועדה משתתפים נציגים מאוסטרליה, אורוגוואי, איראן, גואטמלה, הודו, הולנד, יוגוסלביה, פרו, צ'כוסלובקיה, קנדה ושבדיה.

קיץ 1947 ועדת החקירה מגיעה לארץ ישראל, מסיירת בארץ וגובה עדויות.

1914 פרוץ מלחמת העולם הראשונה

2.11.1917 הצהרת בלפור: ממשלת בריטניה שולחת מכתב שנתפש כתמיכה ברעיון הציוני.

"ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, ותשתדל במיטב מאמציה להקל על השגת מטרה זו, בתנאי ברור שלא ייעשה שום דבר העלול לפגוע בזכויות האזרחיות והדתיות של עדות לא יהודיות בארץ ישראל או בזכויות ובמעמד המדיני של יהודים בכל ארץ אחרת."

(נוסח ההצהרה)

חורף 1917 קיץ 1918 צבא בריטניה כובש את ארץ ישראל מידי האימפריה העות'מנית.

1920 הקמת מוסדות 'כנסת ישראל' - מוסדות מייצגים של הישוב היהודי בארץ ישראל מול שלטון המנדט הבריטי.

1922 חבר הלאומים מוסר לבריטניה מנדט לשליטה על ארץ ישראל - זכות שליטה במטרה להכין את הארץ להקמת בית לאומי לעם היהודי ברוח הצהרת בלפור.

"הממונה (הממשל הבריטי) יהיה אחראי ליצור בארץ תנאים פוליטיים, מנהליים וכלכליים, אשר יבטיחו את הקמת הבית הלאומי היהודי [...] ואת פיתוחם של מוסדות עצמאיים, וכן את שמירת הזכויות האזרחיות והדתיות של כל תושבי פלסטינה, ללא הבדל גזע ודת" (מתוך כתב המנדט)

1929 הקמת 'הסוכנות היהודית' כפי שהתבקש בכתב המנדט. קודם לכן תפקדה ההנהלה הציונית - הגוף המנהל של התנועה הציונית - כ'סוכנות יהודית'.

1936 פרוץ המרד הערבי הגדול - התקוממות רחבה של ערבים בארץ ישראל כנגד השלטון הבריטי והיהודים.

גידול משמעותי בשיעור היהודים באוכלוסיית ארץ ישראל נתפס ידי הערבים כאיום עליהם, והיה עילה לתחילתו של מרד כנגד השלטון הבריטי שהתחייב לתמוך ביהודים.

ניצרת המונים למחרת כ"ט בנובמבר

ג'מאל אל-חוסייני

היה מנהיג פלסטיני בתקופת המנדט הבריטי ואחריו. היה נציג הוועד הלאומי העליון לאו"ם בשנת 1947.

חיים ויצמן

היה נשיא התנועה הציונית עד שנת 1946 והנשיא הראשון של מדינת ישראל. היה חלק מהמשלחת היהודית לאו"ם בשנת 1947.

לערבים יש חזקה פיזית על פלסטין, היום כבעבר, ולפיכך מוטלת עליהם חובה חוקית ומקודשת כאחת: להגן על פלסטין מפני כל תוקף. התנועה הציונית הפועלת לכיבוש פלשתינה, ואחת היא אם באצטלה דתית, הומניטרית או פוליטית, אינה אלא פולשת שמטרתה להשתלט בכוח על מדינה שאין לה זכות אבות עליה ולשלט בה ביד רמה. מצד אחד ניצבת אפוא ההגנה העצמית ומצד אחר - התוקפנות. תכלית קיומו של ארגון האומות המאוחדות היא לצדד בהגנה העצמית כנגד התוקפנות.

מתוך: עדותו של ג'מאל אל חוסייני בפני ועדת אד הוק של האו"ם, נובמבר 1947.

1. מדוע מתנגד אל-חוסייני להחלטת האו"ם?
2. מה דעתכם על עמדה זו?

אני כותב את הדברים האלה למחרת ההחלטה ההיסטורית של האומות המאוחדות. עם סיום שנת 1947 עומד עם ישראל, ובייחוד הציונים, לפני מבחן גדול. בטרם תעבר עוד שנה עלינו לייסד מדינה יהודית; עלינו להכין חוקה, לכוון ממשלה, לארגן את הגנתנו ולחדש את פני-ביתנו הלאומי הקיים, כדי לעשותו מסוגל לקלוט, לפי התכנית, משישה עד שמונת אלפים עולים בחודש.

מתוך: חיים ויצמן, מסה ומעש.

1. מה היה תפקידה של החלטת האו"ם על פי ויצמן?
2. למה היא מחייבת את העם היהודי?
3. מהו המבחן שהעם היהודי צריך לעמוד בו?
4. מה דעתכם - האם עמדתו בהצלחה במבחן זה? נמקו את תשובתכם

ד. והכרה זו של האו"ם בזכות ישראל ודאי מספיקה להחשב שלא "ביד חזקה", אף-על-פי שעמי ערב השכנים וכן הערבים מתושבי הארץ התנגדו לזה. שהרי אדוני הארץ נחשבים אלה שקנוה בקניין של כיבוש מלחמה, ואלה היו האנגלים שכבשו הארץ והמשיכו למשוך בה על-ידי יפוי-כח של העמים האחרים, שלהם מסרה את זכות קניינה ובשמים קיבלה את המנדט בשעתו. אם כן, החלטות האומות הללו אשר להם היתה הארץ היא בעלת תוקף. ועמי ערב אין להם שום זכות על הארץ, וכן גרי הארץ אין להם זכות זו, כי קניין כיבוש מלחמה עושה את הכובש לאדון הארץ. ומה שהתנגדו אומות אלה באו"ם להקמת המדינה בטלה דעתם על פי התקנון של האו"ם.

וכיון שהם החליטו בדיון, הקמת המדינה על-ידי ישראל בהחזיקו במקום הזה היה בה משום קנין בהסכמת וברצון הבעלים של הארץ, ממילא המדינה היא חוקית מהשקפת התורה, ומעכשיו אפילו אילו היו האומות חוזרות בהם שוב לא היה להם כוח לעשות זאת, כי כבר זכינו במקום, ושמירה על זכויותינו שוב אין זו עלייה בחומה, שאין כאן אלא שמירה על הזכות שבידינו. וכן כתב האבני נזר (תנז, נד) שאין איסור זה של השבועה כולל אלא את העלייה לארץ שלא ברצון בעליה, אבל אלה שכבר נמצאים בארץ יש להם זכות הגנה על עצמם ועל ישיבתם כאן כי זו לאו עלייה בחומה היא. ואם כן את המדינה שוב אין בכוחם לבטל, וממילא שהעולה לכאן בהתאם לחוקי מדינה זו אינו עולה בחומה.

ה. ומכיוון שהקמת המדינה היתה מותאמת להלכה, המלחמה שניהלו נגד המדינות הערביות היה לה דין של עזרת ישראל מיד צר (רמב"ם רפ"ה ממלכים) שזו מלחמת מצוה היא והיתה מותרת גם אם נאמר שהשבועה שלא יעלו בחומה עדיין קיימת עלינו. ואין כאן טענה שאילו היו מוותרים על הקמת המדינה כי לא היו נלחמים בנו. שכיון שהקמת המדינה היתה בדין, תביעתם אינה אלא תביעת גזלנות ואין אנו מצווים להיענות לה. ולא זו בלבד אלא מצווים אנו ועומדים להתנגד לה, כיון שעצמאות מדינית הוא מכשיר חשוב לשמירת הנפש ואסור לוותר על זה לטובת הרצחנים ולהשאיר עצמנו ללא הגנה, תלויים ברצונם ותעלוליהם. מכל שכן שהקמת המדינה היא נכס שיש בו משום השתחררות מאימת השבועה שרדפה עלינו תמיד, ועוד יותר על פי מה שיבארנו שהוא שלב מוקדם לגאולה השלימה, שודאי שאסור היה לוותר על זה. והיתה המלחמה מלחמת הגנה של מצוה. וכן כל מה שכבשנו במלחמה זו קנינו זאת בקנין מוחלט של כיבוש מלחמה. [...]

"[...] על ידי שעשינו מעשה [...] והפכנו את החלטת האו"ם לעובדא מוחלטות מבחינת הדין וכנ"ל, בזה הוא שפקע כוח השבועה ש"לא יעלו בחומה" שרדפה אחרינו וכבלה את ידינו בכל ימי הגולה. בזה נעשינו לעם בן-חורין אשר הזכות והמצוה עליו לעמוד על נפשו ואיביו ולהגן על זכותו להיות בארץ הזאת."

מתוך: הרב שאול ישראלי, ארץ חמדה, ספר א, שער א, סימן ו

1. מהי הבעיה ההלכתית איתה מתמודד הרב ישראלי?
2. מהי התשובה שהוא מציע לבעיה זו?
3. כיצד קשורה התשובה להחלטת האו"ם?
4. לפי סעיף ד' - מהו התנאי היסודי המאפשר לעם ישראל לשוב למולדתו ולהקים בה את מדינתו?
5. לפי סעיף ה' - מדוע מותר לעם ישראל לשוב גם לירושלים ולחלקי ארץ ישראל שלא הוכרו כחלק מהמדינה היהודית בהחלטת האו"ם?

הרב שאול ישראלי

ממנהיגי הציונות הדתית בשנותיה הראשונות של המדינה, דיין וחבר במועצת הרבנות הראשית. תלמידו המובהק של הרב קוק. עמד בראש ישיבת מרכז הרב לאחר מותו של הרב צבי יהודה קוק.

בתשובה זו מתמודד הרב ישראלי עם העמדה החרדית האנטי-ציונית הטוענת שהציונות מפרה את שלוש השבועות ובכללן את 'האיסור לעלות בחומה' - איסור על ישראל לעלות לארץ ישראל בניגוד לעמדת האומות המופיע בגמרא.

הסוכנות היהודית היא ארגון יהודי עולמי שהוקם ב-1929 על-ידי ד"ר חיים וייצמן, ומטרתו חיזוק העם היהודי ומרכזו בארץ ישראל.

אבא חושי
ממנהיגי תנועת העבודה. ראש עיריית חיפה בשנים 1951-1969.

“ החלטת האו"ם מסמנת נקודת מפנה בתקופת העם היהודי. ברגשי תודה עמוקים יזכור העם היהודי לנצח את כל אותן אומות העולם שתרמו את תרומתן ועזרו לקבלת ההחלטה הזאת... יד אחים נאמנה הננו מושיטים למדינה הערבית העתידה לקום בא"י וקוראים לערבים לשתף פעולה לטובת שני העמים יחד.

מתוך: הודעת הסוכנות היהודית לאחר קבלת ההחלטה, 30 בנובמבר 1947

1. מה היא נקודת המפנה לה מרמזת הודעת הסוכנות היהודית?
2. מהו ההבדל בין תגובת הסוכנות היהודית לתגובת הוועד הלאומי? ממה נובע הבדל זה?
3. למי פונה הסוכנות היהודית לאחר ההחלטה על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, מדוע?
4. באיזה אור מאירה פניה זו את נקודת המפנה המופיעה בטקסט?

” מכונת הטקסי שלי נסעה במרכז העיר ניו יורק, מספר לי אבא חושי, הרדיו שידר מודעות של קפה וסבון. פתאום נפסק השידור ובאה הודעה מיוחדת: האו"ם הצביע בעד מדינה יהודית. הנהג עצר, באמצע התנועה הסואנת. הוא קפץ ממכוניתו, משך אותי החוצה ונשק לי באמצע הרוחב. אני יהודי, צעק. יש לי מדינה.”

מתוך: 'ידיעות אחרונות', 30 בנובמבר 1947

1. מה הפתיע אתכם בקטעים?
2. מה נראה לכם חשוב במיוחד?
3. עם איזה קטע הזדהיתם? מדוע?
4. אלו מהקטעים מתכתבים אלה עם אלה?
5. מהי עמדתכם בנושאים העולים מהקטעים?
6. כיצד משפיעה ההחלטה מכ"ט בנובמבר על החיים שלנו היום?
7. למה היא מחייבת את מדינת ישראל, לדעתכם?
8. כיצד באות לידי ביטוי העמדות בקטעים בחברה הישראלית היום?

” לא דבר טוב ומועיל הוא, לא עוד סיכוי כי אם ביתור איבר מהגוף; זהו איבר אורגני, אל תחלקו, אל תבתרו! זהו ילד חי והוא לא יחיה בלי חציו השני [...]. כך צריכים להגיד היהודים הארצישראליים; למה שתי מדינות? כי אין דרך לחיים משותפים? אבל אז הרי עצמאותה של הארץ המחולקת אינה אלא פיקטיבית.

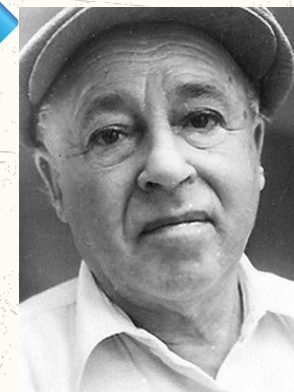
מתוך: יומני טבנקין 4 בספטמבר 1947, מצוטט מתוך: ברוך כנרי, טבנקין בארץ ישראל, עמ' 583

1. מה עמדתו של טבנקין בנוגע להחלטת האו"ם?
2. ממה נובעת עמדה זו? כיצד הוא מנמק אותה?
3. מה דעתכם על דבריו?

” יצירתנו, עמידותנו וצדקתנו זכו אמש בדין האומות, כנגד שליש, הכולל בתוכו את שש המדינות הערביות היושבות כבר על השולחן בליק סאכס, זכתה התכנית להקמת המדינה היהודית לרוב מיוחס של שני שלישים ויותר [...]. המעשה הגדול הזה [...] עוד יתפארו בו כל אלה אשר נתנו ידם לו - ושולליו יתביישו בשלילתם. [...] ההחלטה הנאמנה של האומות המאוחדות מטילה על העם ועל הישוב חובות מבחן רבי עניין ורבי אחריות. אם המלכנו את זכות עצמאותנו להלכה - עלינו לגלמה במעשה; ביצירת מדינה מתוקנת, אשר איכותה הדמוקרטית התרבותית תגביר אותה על צמצום שטחה ועל תנאי פיתוחה הקשים [...].

מתוך: החלטת הוועד הלאומי, 29 בנובמבר 1947.

1. מהי עמדת הוועד הלאומי כלפי החלטת האו"ם?
2. ההחלטה מתייחסת רק לחלק מהחלטת האו"ם - שערו מדוע.
3. מהם האתגרים מולם המדינה הצעירה ניצבת בימי הראשונים?
4. מה הקשר בין עמדה זו לעמדתו של וייצמן?

יצחק טבנקין
ממנהיגי תנועת העבודה והקיבוץ המאוחד. מנהיג והוגה דעות של תנועת אחדות העבודה שדגלה בשמירה על ארץ ישראל כטריטוריה אחת.

הוועד הלאומי - הגוף המבצע העליון של היישוב היהודי בארץ ישראל בתקופת המנדט.

- 23 -

ט"ז כסלו

29 נובמבר 1947

יום שבת

נפלה הכרעה 33 : 13 : 10

חוקה	ממשלה
משפט	שם
נחלים	בירה
שדור גלופה	גקצ'יה
מחוזות	משטרה
כספים	משדיר
מטבע	צבא
המנון	שירותים
	פקידות

י"ז כסלו

30 נובמבר

יום ראשון

7.30 דעה - משנה - בן - אשר
חברת אירושלם.

פועלי דפוס ג"א : מפלגה 376 (68%), הש"צ 109
(19.7%) פוע"צ 67 (12%)